

เทศน์อบรมพระ ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๔๐

พูดเสียบ้างไม่ใช่คุย

พระไตรปิฎก พวกพิมพ์ขาย นำเปื้อพวกพ่อค้าใหญ่แต่งเอามาขาย และพวกที่ไปจดจารึกมาคงไม่ใช่เป็นคนประเภทลัทธิกิเลส ถ้าประเภทลัทธิกิเลสแล้วน่าจะไต่แก่น ๆ เนื้อ ๆ มา อันนี้มันก็มีแต่ลอย ๆ พูดมีแต่ยกยกยอกิเลส พูดตรงไหน ๆ มีแต่ยกยกยอกิเลส แสดงให้เห็นชัดเจน เนื้อหาของธรรมบอกอยู่ในตัวหนังสือ ถ้าเป็นของท่านผู้ลัทธิกิเลส เป็นผู้จดจารึกมา จะมีหนักมีแน่นมีจุดสำคัญ ๆ ไม่มองดูหน้ากิเลสถ่ายเดียว มีการพืดหัวกิเลสลงไป ตีกิเลสลงไปบ้าง นี่มีแต่เอออออกไปตามกิเลส

เราดูในพระไตรปิฎก แต่ก่อนดูไม่ได้คิดอะไรมากนัก ดูธรรมดา เนื้อธรรมก็ลอย ๆ ไปธรรมดา ๆ ที่นี้เวลาออกปฏิบัติ เวลาตีอันนี้แตก จะว่าตีพระไตรปิฎกแตกก็จะพืดอะไร ตีแตกอยู่ที่หัวใจนี้ จ้าอยู่นั้นจะว่าไง เวลากิเลสพืดลงไปแล้วไม่มีอะไรพืด มีแต่กิเลสอย่างเดียวพืด นอกนั้นไม่มีพืด ที่นี้ทำไมจะไม่เห็นไม่รู้

อย่างพระพุทธเจ้าท่านรู้ ท่านเอาความรู้มาจากไหน ก็ความรู้ที่ลัทธิกิเลสนั้นแล้ว กิเลสเปิดออกหมดแล้วถึงค่อยเห็น อย่างกระโถนนี้ นี่มองเห็น ถ้าหลับตาจะเห็นหรือไม่เห็นนะ อะไรพืดตานี้ไม่เห็นนะ พอเปิดตาปั๊บ นี่กระโถน กิเลสมันพืดไว้อย่างนั้นละ เวลามันเปิดที่นี้มันจ้า นอกจากจะนำมาพูดหรือไม่พูดหนักเบาเล็กน้อยเท่านั้นเอง เรื่องรู้ชัดเจนนานไม่มีใครเกินท่านผู้ลัทธิกิเลสรู้สภาวะธรรมทั้งหลายแหละ ผู้ลัทธิกิเลสรู้สภาวะธรรมทั้งหลายรู้ชัดรู้แจ้งรู้จริงรู้ไม่สงสัย ต่างกันอย่างนี้นะ

รู้ด้วยความจริงกับรู้ด้วยความจำต่างกันมาก เราตัวเท่าหนูนี้มันเป็นนะ จะให้ผมเทศน์สอนโลกแบบที่ความรู้ประเภทที่เป็นมานี้โลกแตก ว่าอย่างนั้นเลย ก็มันเห็นทุกก็ทุกก็ไป หยาบโลนอะไร ๆ ก็เห็นทุกสิ่งทุกอย่าง เห็นไปหมดจะว่าไง หยาบโลนก็เรื่องกิเลสนั้นแหละ จะเป็นเรื่องอะไรหยาบโลน ฟาดกิเลสลงมานั้นละโลกพืดไม่ได้ กิเลสมันเป็นได้แต่เวลาพูดเรื่องของมันออกมาพืดไม่ได้ ต่างกันอย่างนี้นะ เพราะฉะนั้นที่ไหนจึงมีแต่กิเลสออกหน้าออกตาตีตลาดตเล สลดสังเวชนะผม ธรรมะไม่ได้ออก ผู้ที่ควรท่านจะออกได้ท่านก็ดูโลก โลกสมควรจะรับได้หรือไม่ นั่นละที่ไปค้ำยันกันตรงนั้นไปไม่ได้

คือถ้าเทศน์ตามความจริงขนาดไหนก็ตาม ตัวจอมปลอมมันไม่ได้รับความจริงนี้ หัวใจของคนไม่มีความจริงมารับแล้วจะรับได้ยังไง ก็เหมือนไม่รู้ชู้ที่นี้ เหมือนไม่รู้

เหมือนไม่เห็น ถึงวาระก็แย็บออกเสียนิดหนึ่งอย่างที่เรทศน์เหล่านั้นแหละ บางทีพาดลงถึงหมาก็มี ก็ข้อเทียบเคียงเฉย ๆ ไม่ได้หยาบอะไรนี่ แต่เรื่องมันเป็นแบบหมายังเป็นได้เราทำไมจึงพูดแบบเรื่องมันเป็นไม่ได้ ถ้าพูดตามความจริงให้เสมอกันไม่เอียงนะ ก็เลสมันเอียงนี่นะ มีแต่ลำเอียงเข้าตัวเสมอ

นี่จวนตายเท่าไรยัง.....คือเหมือนกับตาของเราเนี่ย ดูแค่นี้เห็น ๆ ดูไปเท่าไรยัง เห็นกว้างเห็นขวางเห็นลึกเห็นซึ้ง เห็นลงไปดูเข้าไปพิจารณาเท่าไร เพราะธรรมะนี้เหมือนกับไฟ สภาพแห่งความจริงทั้งหลายเหมือนเชื้อไฟ เชื้อไฟมีอยู่ที่ไหน ไฟจะลุกลามของมันไปเรื่อย ๆ ปล่อยไปเท่าไรก็ลุกลามไปเรื่อย ๆ ลุกไปรู้ไปเห็นไป ๆ

สิ่งไม่เคยรู้ก็รู้ รู้อย่างไม่สงสัยเสียด้วยไม่ใช่รู้ธรรมดา ๆ ปลา ๆ นะ นั่นละพระพุทธเจ้านำธรรมะมาสอนโลก ท่านเอาธรรมแบบรู้จริงเห็นจริงมาสอน ไม่ได้แบบงู ๆ ปลา ๆ มาสอน เราปฏิบัตินี้มันรู้ยังงสงสัยอะไร จะไปทูลถามพระพุทธเจ้าทำอะไรบอกชัด ๆ อย่างนั้น ของอันเดียวกันเห็นอย่างเดียวกัน รู้อย่างเดียวกันนี้ แล้วจะไปทูลถามท่านทำไม ถ้าไม่ใช่คนตีบว่าอย่างนั้น ตีบาก็รู้อย่างนั้นไม่ได้นี่

ผมนี้พูดตามความจริง มันจวนตัวมาแล้วก็เลยเปิดอกบ้างแหละ แต่ก่อนไม่เคย ก็พูดธรรมดา ๆ ไป ลึกตื่นหยาบละเอียดก็ว่าออกมาตามหลักความจริงกลาง ๆ ไม่ค่อยเกี่ยวข้องกับเจ้าของ นี่จวนตัวเข้ามาแล้วมีเกี่ยวบ้างก็เกี่ยวบ้าง เช่นอย่างที่ว่าตายแล้วจะไม่กลับมาเกิดอีก ไม่เคยพูดนี่นะเรื่องอย่างนี้ ปีนี้พูดแล้วนี่เห็นใหม่ละ ของที่รู้อแล้วนั่นเองแหละแต่ไม่พูด บัดนี้มาพูด พิจารณาซิ

ให้มันชดอยู่ในหัวใจเต็มหัวอกแล้วจะไปสงสัยหาอะไร สงสัยจะว่าธรรมของจริงหรือ จริงอย่างนั้นซิ พระพุทธเจ้าพระองค์ใดก็ตามตรัสรู้ซึ่งขึ้นมาแล้วสอนโลกทันทีเลยไม่ต้องไปถามใคร ไม่ว่าพระพุทธเจ้าพระองค์ใด สาวกองค์ใดก็เหมือนกัน

สัตว์ไม่มีเล่ห์เหลี่ยมนะจึงเรียกว่าสัตว์ ไม่ค่อยมีเล่ห์เหลี่ยมหลายสันพันคมมนุษย์นี่ โถ กิริยามารยาทเป็นอย่างหนึ่ง จิตเป็นอย่างหนึ่ง บางทีจิตจะชยะ ๆ นู่นนะมองดูแล้ว กิริยาเรียบมาประดับร้าน เป็นอย่างนั้นนะ มันรู้จะว่าไง สิ่งของมันรู้มันรู้นี้ แล้วพูดเกิดประโยชน์อะไร ไม่เกิดประโยชน์ก็ไม่พูด พูดหาประโยชน์อะไร

นี่ผมก็ยิ่งเฒ่าแก่ชรามาทุกวัน ๆ นะ เหมือนกับว่านับวันอยู่ไปอย่างนั้นแหละ ธาตุขันธ์ไม่อำนวยเลย วันหนึ่งเป็นอย่างหนึ่ง ๆ คอยความเป็นเพื่อผลลบนั่นเร็ว เออะอะเร็ว แต่พื้นนี้ยาก พื้นลำบากพื้นยากด้วย จึงเป็นห่วงเป็นใยหมู่เพื่อน หมู่เพื่อนมาอยู่ที่นี่องค์นี้ ตั้ง ๓๐-๔๐ องค์ ออย่ามามากนะต่อไปนี่ พอออกพรรษาเรียบร้อยแล้วนี้ให้พากันขยับขยายออกไปนะ ผู้ที่อยู่หลาย ๆ ปีก็มีเยอะ...ออกไป มันไม่ได้เป็นหน้าเป็นหลังอะไร ดีไม่ดีมาขวางหัวอกเรออกจะแตกตาย ไม่พูดเฉย ๆ ไม่ใช่เป็นของพูดนี่

โห แบกคนเป็นของง่ายเธอ แบกหัวใจเป็นไฟนี่ ไม่ได้เหมือนแบกไม้แบกพินนะ แบกหัวใจเป็นไฟนี่ร้อนที่สุดนะ มาภาวนาหาความสงบสุขเย็นใจไม่ได้ มีแต่พินแต่ไฟมาเผาไหม้เจ้าของอยู่ในวัดในวาในหมู่ในเพื่อนกลางหมูกกลางเพื่อนไม่อายุบ้างเธอ พวกนักปฏิบัติ ทางจงกรมเป็นยังไง มีผู้คิดเดินจงกรมบ้างไหม ระยะนี้ผมยังไม่ได้ไปดูที่ไหน ๆ เลย ปล่อยตามบุญตามกรรมไปแล้วเดี๋ยวนี้ เพราะอ่อนพอแล้วไม่อยากจะเล่นกับอะไรแล้วนะ เพราะฉะนั้นถึงปล่อย

อะไรมายุ่งไม่ได้แล้วเดี๋ยวนี้ อยู่ลำพังคนเดียววันหนึ่ง ๆ พอดี ๆ ให้ผมพอเหมาะผมจริง ๆ แล้วฉันจ้งหันแล้วเข้าห้อง หรืออยากเดินจงกรมผมก็เดินของผมอยู่ตามนั้นไม่ให้ใครมายุ่ง อย่างนั้นผมอยู่ได้ อันนี้ยุ่งนะซิ อยู่วัดไม่ได้ถูกกวนยุ่งไปหมดเลย หลบนั้นหลีกนี้ไป รำคาญ อยู่ในรถเรานอนไปดูหัวใจเจ้าของไป ไม่มีอะไรยุ่งเรานะนอนไปรถจะไปไหนไม่ไปไหนไม่สนใจกับมัน มีแต่ความรู้กับชั้นที่อยู่ด้วยกัน บางที่ไม่รู้ว่ารถไปหรือไม่ไป..ไม่สนใจ หมู่เพื่อนจอตลอดเอาของลง บางที่จะหลับหรือไม่หลับก็ไม่รู้

เดี๋ยวนี้ความหลับกับความไม่หลับจะคล้ายคลึงกันนะ แต่ก่อนผมไม่เคยเป็นมาเป็นปีนี่ บางทีเหมือนหลับไปแล้ว หายเงิบไป นี่เวลามันหลับก็ไม่รู้ เวลาตื่นก็ไม่รู้ มีหลับมีตื่นคนเรารู้ตัวเอง อันนี้ไม่รู้ตัวเองนะหลับตื่นไม่รู้ตัวเอง ถ้าว่าละเอียดก็ละเอียดเลยไปเสีย จะว่าอะไรก็เลยไปเสีย เหมือนไม่รู้ตัวเองแล้ว เวลาหลับหมู่เพื่อนไปจอตลอดนี้ ไม่ทราบว่าจะอดเอาอะไรบ้าง เงิบไปเลย มันอาจขโมยหลับตอนนั้น แต่ไม่รู้

ใครจะตั้งอกตั้งใจปฏิบัติให้ตั้งใจนะ อย่ามาเร่ ๆ ร่อน ๆ รวนเร เดี่ยวนี้กรรมฐานจะเหลวไหลหมดแล้วนะ ยิ่งนับวันเลวลง ๆ แล้วกรรมฐาน กลายเป็นกรรมฐานหากินไปนะเดี๋ยวนี้ ก็พูดอะไรคิดแล้วค่อยพูดจะผิดไปไหน คิดแล้วค่อยพูด ๆ ไม่ได้คิดแบบสุ่มเดา ไม่ได้คิดแบบยกโทษยกกรณีใครนี่ คิดตามเหตุตามผลตามหลักความจริง

ออกพรรษาพากันขยับขยายออกไป อย่างมากองกันอยู่นี่นะหนักวัดจะตายแล้ว ผู้ที่มากดมาถ่วงหมู่เพื่อนอยู่นี้ก็เยอะ ไม่น้อยนะ ตัวชี้เก็ยจ ตัวไม่รู้จักการจักงานอะไร ตัวชี้เก็ยจเหมือนสัตว์ตัวหนึ่ง อันนี้ละตัวสำคัญ ผมเคยอยู่มาแล้วกับสิ่งเหล่านี้รู้มาหมดอย่างที่เคยเล่าให้ฟังที่อยู่กับพ่อแม่ครูจารย์ เหมือนเราอกจะแตก เราทนเอาทนเพื่อพ่อแม่ครูจารย์ ผมนี้เป็นเหมือนกับบ่อกกลางบ้านกลางเรือน วังนี้บับ ๆ ทำเพื่อพ่อแม่ครูจารย์

เราเห็นรายไหนเมื่อมันเลวก็จีเอาบ้าง ๆ บางทีเรียกมาใส่เปรียง ๆ เลย ถึงขนาดนั้นก็หน้ามึนอยู่นะ โอ้ย มึนอยู่นะไม่ใช่เล่น ตัวมันคือด้านมึนจริง ๆ นะพระเรา

ไม่ใช่เล่นนะ ผมเคยมาแล้วมันเข็ดมันหลาบ แล้วเวลาหมู่เพื่อนมาอยู่กับผมทำไมจะเป็นอย่างนั้นไม่ได้ เมื่อกิเลสมีอยู่ในหัวใจของทุกคน แล้วจะทำให้หมู่เพื่อนผู้ที่ดีหนักอกหนักใจ มีเยอะนะอยู่ในนี้ ทำอะไรก็เหยาะ ๆ แหยะ ๆ ไม่เป็นหน้าเป็นหลังอะไรเลย

นี่เทศนาว่าการให้หมู่เพื่อนฟังนี้ แหม ผมฟังเทปผมทุกคืนนะ เดี่ยวนี้ไม่เอาอะไรแล้วนะถ้าเป็นเรื่องของธรรมแล้วประสานกันดี ระหว่างชั้นธกับจิตประสานกันได้สนิท ๆ ผมจึงอยู่ด้วยนั้นละทุกวันนี้ นอกนั้นมายุ่งไม่ได้ เวลามันปิดมันปิดขนาดนั้นละเป็นคนละโลกไปเลยกับเรื่องโลกเรื่องสงสารกับใจนี้ เวลามันตัดของมันมันตัดถึงขนาดนั้นละ ถ้าเป็นเรื่องของธรรมแล้วประสานกันทันที ๆ เพราะฉะนั้นผมถึงต้องฟังของผมทุกคืน ๆ

ฟังกัณฑ์ไหนกัณฑ์เทศน์ผมว่าจะเลือก จะเลือกกัณฑ์เทศน์มาฟังกัณฑ์เหมาะ ๆ เจาะ ๆ เด็ด ๆ จะเอากัณฑ์นี้เลือกไว้แล้วเราเทศน์มาฟังเป็นกรณีพิเศษ เลือกกัณฑ์ไหนเลือกไม่ลง เจ้าของเป็นผู้เทศน์เองแต่ไม่เคยมาแย้งว่าเจ้าของเทศน์นะ หมายถึงธรรมคำเดียวเท่านั้นกระเทือนทั่วแดนโลกธาตุเลย คำว่าธรรมเท่านั้น เอานั้นละออกมา เราไม่ได้ว่าเราเป็นคนเทศน์ เราทำงานแทนเฉย ๆ เราก็ก็น่าเหมือนตึกตาคคนหนึ่งเหมือนกันนะ เวลาฟังเทศน์เหมือนตึกตาคคนหนึ่งเหมือนกัน แล้วธรรมนั้นออกแสดงจ้า ๆ

ทีนี้เวลาฟังเทศน์กัณฑ์ไหนไปเลือกไม่ลง ผมไม่ได้คุยเลือกไม่ลง กัณฑ์นี้ดีไปทางนี้เสีย ๆ และกัณฑ์นี้ก็ดีไปทางนี้เสีย ทีนี้เลยเลือกไม่ลง ดีทุกกัณฑ์ดีไปคนละแบบ ๆ ไปอย่างนั้นเสีย ฟังแล้วปลุกใจเอาเหลือเกินนะ บางทีจนสะดุ้งบางกัณฑ์นะ ใส่เปรี้ยว ๆ เอ้อ ถึงขนาดนี้พอดี นี่ละที่ฟังมาเป็นลำดับลำดับมาอยู่ขณะนี้ ฟังเทศน์มานานสักเท่าไร ฟังอยู่อย่างนี้ทุกคืน ๆ เพลินอยู่คนเดียวไม่ยุ่งกับอะไร โลกนี้เหมือนไม่มี ถ้าว่ามีก็แยกเท่านั้นออกไปว่ามี ถ้าหลักธรรมชาติแล้วไม่มีว่างั้นเลย คืออันนี้ไม่ออกไปยุ่ง

ตัวผู้จึงเห็นชัดเจนว่าเป็นตัวกิเลสตัวเทวทัตตัวพาให้ยุ่งตลอดเวลา ยุ่งไม่หยุดไม่ถอย ยุ่งไม่อิ่มไม่พอ ยุ่งไม่เบื่อไม่หน่าย ยุ่งไม่เข็ดไม่หลาบ คือกิเลสตัวพาสัตว์โลกให้ยุ่งตัวนี้ยุ่งมาก พอตัวนี้ฟังลงไปเท่านั้นเองไม่มีอะไรยุ่งเลย มันเห็นหัวใจเจ้าของนี่ชี้ว่าให้ชัด ๆ นี่ ไม่มีอะไรยุ่งเลย มันหมดจริง ๆ หมดเสียขนาดนั้น ไม่มีอะไรยุ่งโลกจึงเป็นเหมือนไม่มี พอแยกออกว่ามีเท่านั้น เพียงสังขารมันแยกออกไป หรือสัญญามันแยกออกไปชั่วขณะเหมือนฟ้าแมบเท่านั้น พอเข้ามาแล้วก็หายเงียบไปเหมือนโลกไม่มี เสีย แล้วอะไรจะมากวนใจ

ฟังแต่ธรรมะนี้ ธรรมะนี้ไม่ทราบว่าเป็นยังไง มันหากตี๋มด้าซิมซาบ และฟังตลอดมาเลยจนกระทั่งปานนี้ ฟังกัณฑ์ไหนปลุกใจทุกกัณฑ์ ๆ แล้วก็ย้อนมาหาหมู่เพื่อน เทศน์ขนาดนี้มาได้ ๔๙ ปีนี้แล้วเทศน์สอนหมู่สอนเพื่อน เทศน์หมดไส้หมดพุง

เทศน์หมดดับหมดปอด มีอะไร ๆ ไม่ว่าเหตุที่ดำเนินมาอย่างไร ๆ เปิดออกหมด ไม่ว่าผล
ที่รับรู้ได้เห็นมาอย่างไร เปิดออกหมดให้หมู่เพื่อนฟังด้วยความเมตตาสงสารเต็มหัวใจ ๆ
แล้วไม่ได้เรื่องได้ราวอะไรเลย มันสมควรแล้วหรือที่จะเทศน์สอนหมู่สอนเพื่อนต่อไป
อีก ทำให้ท้อใจ

สมมุติว่ามีกำลังวังชาอยู่ก็น่าจะท้อใจ น่าจะหยุดนะ ไม่น่าจะเทศน์ต่อไปอีก คือ
เหมือนกับละลายกะปิใส่น้ำทะเล ไม่มีน้ำยาอะไรกะปิละลายลงทะเลนะ ธรรมะก็ไม่มีน้ำ
ยาสำหรับกองกิเลส เป็นอย่างนั้นละ ไม่มีน้ำยาอะไร ถ้าเป็นกิเลสเอาวันยังค่ำคืนยังรุ่ง
เอาเป็นตายกันว่เลย นี่ชีนาคูเรศนะ หมู่เพื่อนมาอยู่กับผมนี่นานสักเท่าไร ผมเทศน์
สอนหมู่เพื่อนเป็นหมื่น ๆ แสน ๆ องค์พระเถรที่มาเกี่ยวข้องกับเรานี่ องค์ไหนบ้างพอ
ได้สติตั้ง สมที่เราเทศน์ทุ่มลงเสียอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วยเต็มใส่เต็มพุง ไม่มีอะไร
เหลือเลย น่าจะได้อะไรบ้าง แล้วเป็นอย่างไร นี่ชีถึงอดคิดไม่ได้นะ ต้องได้คิดละซิ

เจ้าของเองฟังจนตื่น คือมันปลุกใจคึกคัก ตื่นเต้นปลุกใจ แต่หมู่เพื่อนฟังมัน
หลับครอก ๆ ฟังนั้นชีถึงไม่ได้เรื่องได้ราว ถ้าฟังด้วยความสัตย์ความจริงแล้วจะต้อง
เป็นอย่างนั้น อย่างที่ว่านี่ นี่ก็เคยฟังเทศน์พ่อแม่ครูจารย์มันเรา วันไหนท่านจะประชุม
เทศน์ แหมวันนั้นเหมือนจะได้เหาะเหินเดินฟ้า จิตมันขยับใส่ปีบ ๆ ถึงขนาดนั้นนะไม่
ใช้ธรรมดา

พอท่านเริ่มเทศน์ก็จ่อปีบใส่แนวเลย ไม่มีกัณฑ์ไหนจะพลาดว่กันเลย เหมือน
อย่างโยมแม่ฟังเทศน์เราที่ว่าไม่มีพลาด ถ้าอาจารย์เทศน์กัณฑ์ไหนก็กัณฑ์นั้น พอจ่อลง
ปีบนี้จิตจะเริ่มสงบแนวทันทีเลย นี่เราก็เป็นแล้ว พอโยมแม่พูดก็เข้ากันได้ทันที เพราะ
เราเป็นมาก่อนแล้วนี่ เทศน์ ๓ ชั่วโมง ๔ ชั่วโมงนี่เหมือนไม่ได้นั่งนะ ตัวไม่ทราบอยู่ที่
ไหน ไม่ได้สนใจกับตัว มีแต่ผู้รู้ ผู้ที่ละเอียดลออที่สุดอยู่ภายในใจ

เทศน์เสียงอยู่แต่เฝิน ๆ นะเวลาจิตเข้าถึงที่แล้ว เสียงเทศน์นี้จะแหว ๆ อยู่เฝิน
ๆ ไม่ได้เข้านี่นะ พอส่งจิตเข้าสู่แล้วธรรมะก็อยู่ข้างนอกนี้เสียไม่เข้า ให้จิตเต็มธรรมะ
ภายใน ธรรมะมีหลายประเภท จิตเต็มธรรมะประเภทนั้น ธรรมะที่ส่งเข้าไปหาจุดนั้นอยู่
ข้างนอกเสียแล้ว แหวว ๆ เทศน์ถึง ๓ - ๔ ชั่วโมงไม่ได้กระดุกกระดิกอะไรเลย เหมือน
ตายแล้วธาตุขันธ์นี้ ไม่รู้เจ็บปวดรู้อะไรทั้งนั้น ท่านเทศน์จบลงแล้วยังเสียดายยังอยาก
ฟังอีกนุ่นนะฟังซิ

นี่ละฟังเทศน์ครูบาอาจารย์เราเคยฟังมาอย่างนี้ เราก็ปฏิบัติอย่างนั้นอีกด้วยนะ
ไม่ใช่ธรรมดานะ ปฏิบัติอย่างเอาเป็นเอาตาย ในชีวิตของผมผมบอกตรง ๆ ให้หมู่
เพื่อนฟังอยู่แล้วไม่รู้กี่ครั้งก็หน ไม่มีอะไรหนักมากกว่าการฆ่ากิเลส ฆ่ากิเลสนี้เราได้
สละชีวิตกับมันจริง ๆ เอาถึงเป็นถึงตายดังที่เคยพูดให้ฟัง เขาแตกบ้านแตกเมืองไปดู

เขาว่าเราตายแล้ว เรายังไม่รู้จักตาย คนอื่นในบ้านเขายังรู้ว่าเราจะตายเขายังมาดูเรา หนักหรือไม่หนักพิจารณาซิ ตัวนี้เป็นหนังห่อกระดูก ไม่มีเนื้อ เพราะทรمانเจ้าของ ถ้าไม่ทรمانอย่างนั้นจิตก็ไม่ดี

ทรمانเท่าไรอดอาหารนี้สำคัญมาก กับจริตนิสัยของเรานี้ชอบมากนะ อดอาหารไปหลายวันเท่าไร ๆ ขาจะก้าวไม่ออก เดินจงกรมจะไม่ได้ จิตนี้เหมือนจะเหาะเหินเดินฟ้าพุ่ง ๆ นั้นซิถึงวันฉันมาถึงทะเลาะกันระหว่างชั้นธกับจิต ชั้นธก็ว่า นี่จะอดไปให้ตายละเธอ กิเลสยังไม่ตายเจ้าของจะตายแล้วนะ เรื่องทางชั้นธทางกิเลสมันออกทางนี้ ทางนี้ก็ตอบรับกันปึง ก็เคยกินมาแล้วตั้งแต่วันเกิดก็ไม่เห็นวิเศษวิโสอะไร อดเพียงเท่านี้จะตายหรือ เอ้า ตายก็ตายซิ แน่มันแก่กัน มันเอาจริง ๆ จัง ๆ ไม่ได้ทำเล่น เพราะฉะนั้นเห็นอะไรเลอะ ๆ แหละ ๆ ถึงดูไม่ได้นะ

เรื่องการฆ่ากิเลสที่สุดหัวใจละผม สุดชีวิต ถ้ากิเลสไม่ตายเราต้องตายเท่านั้น มีสองอย่างเท่านั้น ที่จะให้เป็นคู่แข่งกันต่อไปอีกเป็นไม่ได้แล้วว้างั้นเลย กิเลสไม่พัง เราต้องพัง มีสองอย่างเท่านั้น ที่จะให้เป็นคู่แข่งกันต่อไปอีก เป็นไม่ได้แล้ว ฟาดเอาเสียจน...มันยากเป็นชั้น ๆ นะการภาวนานี้ ให้เห็นตามความจริง ขึ้นบนเวทีแล้วก็รู้เอง มาพูดเหาะ ๆ แหะ ๆ อยู่นอกเวทีนี้ไม่ได้หน้าได้หลังนะ ให้ขึ้นเวทีต่อกรกับกิเลสเสียก่อน

เพราะฉะนั้นถึงว่าความรู้ใครก็ตามในสามแดนโลกธาตุนี้ ใครจะว่าความรู้เก่งกล้าสามารถขนาดไหนก็ตาม ถ้ายังไม่ได้ขึ้นต่อกรกับกิเลสก่อนแล้วอย่าอวดนะว้างั้นเลย ความฉลาดแหลมคม ความเยบคายนี้ไม่มีอะไรเกินกิเลส เพราะฉะนั้นถึงได้ครอบงำหัวใจโลกละซิ นู่นเวลาธรรมประเภทที่จะเหนื่อมัน ที่เหนื่อมันแล้วขึ้นโดยลำดับ ๆ เหนื่อมันขึ้นโดยลำดับ ๆ ตามกันทันตามทัน ที่นี้ความรวดเร็วของกิเลสมันรวดเร็วขนาดไหน ธรรมะยิ่งเร็วกว่านั้น ๆ

สุดท้ายถ้าพูดถึงเรื่องเพลงมวย มองกันไม่ทัน ระหว่างแซมเปียนต่อยกันนี้ กิเลสยังเก่งกว่านั้น ระหว่างกิเลสกับธรรมต่อยกันมองไม่ทัน เป็นเองนะ จนอัสจรรย์เจ้าของ โธ จิตนี้บทเวลาที่มีความแกล้วกล้าสามารถ มีความฉลาดแหลมคม มีความรวดเร็ว นี่ เป็นอย่างนี้เขี้ยวเธอ ๆ ว่าเจ้าของนะ มันเห็นเรื่องของตัวฤทธิ์ของตัวพัดกับกิเลสละซิ กิเลสมันเสือ ๆ เป็นลำดับลำดับ อันนี้พอแย็บออกมาขาดสะบั้น ๆ

เพราะฉะนั้นจึงได้กล้าเทศน์ละซิ ไม่ได้มาเทศน์เฉย ๆ บทเวลาธรรมะเกรียงไกร ถึงขั้นสติปัญญาอัตโนมัติ ภาวนามยปัญญา มหาสติมหาปัญญาแล้ว เอาที่นี้ กิเลสตัวไหนมันจะยกมาสามแดนโลกธาตุให้มาว้างั้นเลย ต้องพังหมด ถ้าถึงขั้นสติปัญญาขั้นนี้

แล้ว ไม่มีอะไรเหลืออยู่ได้แหละ เพราะฉะนั้นกิเลสถึงได้ม้วนเสื่อในพระพุทธเจ้า พระอรหันต์ทั้งหลาย ม้วนเพราะเหตุนี้เอง จับได้หมดนะ ถ้าไม่ถึงขนาดนี้ม้วนไม่ได้

ถึงขั้นมันม้วนมันม้วนได้ ถึงขั้นเกรียงไกรเกรียงไกร..สติปัญญา เพราะฉะนั้นจึงว่าเป็นสิ่งที่ฝึกได้ ๆ ฝึกไม่ได้เป็นพระพุทธเจ้าไม่ได้ พระสาวกเป็นสาวกไม่ได้ เป็นพระอรหันต์ไม่ได้ ต้องเป็นของฝึกได้ เราทำไมจะฝึกตัวของเราไม่ได้มันน่าคิดนะ นี่ละเวลามาสอนหมู่สอนเพื่อนแล้ว อยู่งุ่ม ๆ ง่าม ๆ ต้วม ๆ เตี้ยม ๆ ไม่ได้หน้าได้หลังอะไรเลย มองดูหมู่เพื่อนถ้าดูแล้วดูไม่ได้ ฟังกี่ฟังไม่ได้ ไม่ดูไม่ฟังเป็นแบบหูหนวกตาบอดไปเสียอย่างนั้น อยู่ไปตามประสาเจ้าของและตามประสาของพวกนั้นเสียอย่างนั้นไปถึงอยู่ได้นะ

เราไม่ได้หายกโทษยกกรรมหมู่เพื่อนนะ คือความขวางเป็นเรื่องของกิเลสทั้งนั้น ซึ่งเราดำหนดิตีเียน เราเทศน์ให้ฆ่ามันทั้งนั้น แต่ให้มันมาเพ่นพ่านเหยียบหัวพระองค์นั้น เณรองค์นั้น ให้เห็นต่อหน้าต่อตาอยู่หน้า ความหมายว่าอย่างนั้นต่างหาก มันไม่ลดลงน้อยลงไปเหมือนกับที่เราเทศน์เพื่อปราบกิเลสนี้นะ อันนี้ที่น่าคิด จึงว่าเห็นเหมือนไม่เห็น ดูเหมือนไม่ดูไปเสียดีกว่า

มันเก่งขนาดนั้นละกิเลส เก่งขนาดไหน เอ้า ให้ชั้นเวทีเสียก่อน ชั้นเวทีอย่างที่ว่านี้ ถ้าถึงขั้นนี้แล้วอย่างไรกิเลสจะมีสักเท่าไร ม้วนเสื่อหมด ไม่มีตัวไหนจะมาตักค้างอยู่ได้เลย ลงสติปัญญาขั้นนี้แล้ว เป็นชั้นอัตโนมัตติ เป็นชั้นหมุนตัวไปเอง คือสมุทัยมันก็หมุนตัวของมัน กิเลสธรรมชาติของมันจริง ๆ มันหมุนตัวของมันโดยอัตโนมัตติ มันหมุนสัตว์โลกให้อยู่ในวิฎฐาน หมุนให้เกิดแก่เจ็บตาย หมุนให้คิดให้ปรุงให้แต่ง ให้ไม่มีความอึดพอ ในความคิดความปรุงของเจ้าของ ทุกสิ่งทุกอย่างหมุนอยู่ภายในหัวใจนั้นแหละ นี่เรียกว่ากิเลสวัฏจักร มันหมุนตัวของมันอยู่อย่างนี้ตลอดเวลา ยิ่งใครมีความหนาแน่นด้วยกิเลสเท่าไร กิเลสยิ่งหมุนใหญ่ ความทุกข์ยิ่งหนาแน่นขึ้นโดยลำดับลำดับ

โน่นเวลาเราฝึกหัดอบรมเข้าไปเรื่อย ๆ เอ้า ทุกข์ก็ทุกข์ ยอมรับว่าทุกข์ ชั้นมันทุกข์ทุกข์จริง ๆ นะ จิตรวมไม่ได้นี่ซิ ฝึกกรรมานให้จิตสงบนี้ก็ปกองทุกข์อันหนึ่งเหมือนกัน พอจิตสงบได้แล้วก็ขยับเข้าไปอีก แต่มันก็มาเพลนลิมตัวอยู่ตอนที่จิตเป็นสมาธิแล้ว มันลิมตัวก็ยอมรับว่าลิมตัว ที่ว่าติดสมาธิอยู่ ๕ ปีนะ มันลิมตัว คือมันสบายไม่ยุ่งกับรูปกับเสียงกับกลิ่นกับรสกับอะไรเลย มีแต่ความสงบเย็น พอเข้าแนวเลย เพราะมันอยากเข้าอยู่ตลอดเวลาไม่อยากจะออก เข้าไปนั้นแล้วมันไม่มีอะไรนี้ เหลือแต่ความรู้อันเดียวแนว สุดท้ายก็ว่านี่ละจะเป็นนิพพาน ๆ ไปอย่างนั้น นั่นเรียกว่านอนใจมีสบายบ้างก็ตรงนี้

ที่นี้พอออกทางด้านปัญญา ก้าวทางด้านปัญญา ที่นี้เอาละนะ นี่ก็กองทุกข์ใหญ่ อันหนึ่ง แต่กองทุกข์ด้วยความเห็นเหตุเห็นผล ด้วยความรู้จักการจักงานแล้วมันต่างกันนะ รู้จักผลรายได้ หมุนตัว ๆ ทุกข์ขนาดไหนก็ได้ว่าทุกข์ ทั้งวันทั้งคืน นอนไม่ได้ บางที่ ๒ คืน ๓ คืนนอนไม่ได้เลยนอนไม่หลับ เพราะจิตทำงานปัญญาทำงานเป็นอัตโนมัติของมัน นี่ละที่ว่ามรรคเป็นอัตโนมัติ มรรคสัง สมุทัยสังเป็นอัตโนมัติของมัน เวลามันหมุนหัวใจของสัตว์โลกมันหมุนอย่างที่ว่านี้แหละ

ที่นี้พอถึงขั้นธรรมะหมุนกลับแล้ว ที่นี้ก็หมุนกลับแบบนั้นละที่นี้ ก็เลสหมุนสัตว์โลกฉันใด ธรรมะก็หมุนคลี่คลายออกฉันนั้นเหมือนกัน หมุนตัว ๆ หมุนไม่หยุด ถ้ากิเลสไม่หมดแล้วเป็นไม่หยุด หยุดไม่ได้ ฟาดลงไปจนกระทั่งมันม้วนเสื่อลงไปไม่มีอะไรเหลือเลย เอ้า เราพูดอย่างสรุปนะ ธรรมชาตินี้ก็ยุติตัวเอง ไม่ต้องบอกไม่ต้องสั่ง ต้องสอน ไม่ต้องบังคับบัญชา หากเป็นหลักธรรมชาติพอดีบพอดีกัน พอดีพอดี พออันนั้นม้วนเสื่อลงไปแล้วก็เห็นชัดเจนว่าม้วนเสื่อ มันก็รู้แล้วว่าม้วนเสื่อ แล้วจะฆ่าอะไรจะแก้อะไรที่นี้ เรื่องที่แก้ก็คือเรื่องที่มีมันม้วนเสื่อแล้วนั้น เดียวนี้มันม้วนเสื่อไปแล้วจะแก้กับอะไร จะสู้กับอะไร มันก็รู้กันอยู่งั้น

ไม่มีอะไรเหลือในหัวใจแล้วเปิดโล่ง แดนโลกธาตุนี้เปิดโล่งไปหมดเลย ไม่เคยเห็นก็เห็น ไม่เคยรู้ก็รู้ ว่าเรียนจบพระไตรปิฎก โอ๊ย ออย่ามาคุย พระไตรปิฎกเป็นความจำ มันก็ไปเป็นทาง ๆ ที่เรียนไปตรงไหนก็ไปตามทางของมันที่เรียนที่จำได้เท่านั้น เรื่องความจริงนี้มันกระจายไปหมดเลยเหมือนไฟได้เชื้อ เชื้อไฟมีอยู่ตรงไหนไฟจะลุกลามไป นี่ความจริงมีอยู่ตรงไหนธรรมจะลุกลามไปอย่างนั้นเหมือนกัน นี่กว้างหรือไม่กว้างฟังซิ นี่ละธรรมะของพระพุทธเจ้า

อยากให้หมู่เพื่อนได้รู้ได้เห็น มีแต่พูดคนเดียวโก้ ๆ เหมือนบ้า ได้เป็นมาพอแล้วถ้าพูดถึงเรื่องความทุกข์ความทรมานกับกิเลส เพราะฉะนั้นเราถึงได้อ่อนใจ ระอาโห ถ้าเป็นถึงขนาดนี้แล้วจะสอนใครได้ สอนโลกได้ยังไง เป็นถึงขนาดนี้ เราไม่คาดไม่ถึงว่าเราจะเป็นอย่างนี้ แต่ก็เป็นอย่างประจักษ์ใจ แล้วที่นี้จะสั่งสอนโลกให้ดำเนินตามดังที่เราดำเนิน ใครจะไปสามารถดำเนินได้อย่างนี้นะ เอาละนะที่นี้ท้อใจ มันหนามันแน่นขนาดนี้..กิเลส แล้วใครจะไปแหวกมันออกมาได้

คิดไปคิดมา ทบทวนเรื่องปฏิบัติทาเครื่องดำเนิน บันไดเครื่องก้าวไป สายทางที่ก้าวไป เอ้า ได้มากก็เอา ได้น้อยก็เอา ได้ขนาดไหนก็เอาตามที่มันเกิดมันมีพอได้นั้นแหละ เพราะฉะนั้นถึงถูไถไป พระพุทธเจ้าถูไถไปอย่างนี้นะ ไม่ใช่พระองค์จะเลิกเอาไปหมดทั้งโลกนี้นะ เหมือนกับว่าถูไถไป ถอดเอาตรงนั้นถอดเอาตรงนี้ไปอย่างนั้น ท่านถึงว่า เอ้าพอได้เท่านี้ก็เอา เอาไป

เวลาถึงแดนอัศจรรย์อัศจรรย์จริง ๆ ไม่ได้มีอะไรเหมือนธรรมชาตินั้นเลยนะ เอาอะไรมาเหมือน โลกธาตุนี้เอาอะไรมาเหมือน โลกธาตุนี้เป็นแดนที่อยู่ของกองนรก อเวจีของสัตว์โลก เป็นที่ทอดสัตว์โลกต่างหาก กองทุกข์เต็มอยู่นี้หมด พอพราวออกจากนี้ไปแล้วมีอะไรมาพูด หมดสิ่งที่จะพูด เห็นแต่ความอัศจรรย์เท่านั้น ความอัศจรรย์นี้ก็มาพูดเอาเฉย ๆ นะ ยังเลยความอัศจรรย์ไปอีกคาดไม่ถึง ได้แต่คำว่าพอเท่านั้นละ ถ้าพอจะใกล้กันบ้างก็ว่าพอเท่านั้น คือพอดิบพอดีทุกอย่าง พออยู่ในนั้นหมดเลย จะว่าเลิศหรือว่าเลวว่าอะไร ๆ ก็พอแล้ว ไม่รับทั้งนั้น อะไรไม่รับหมด จึงเรียกว่าพอ

นี่เอาจนจะเป็นจะตายจริง ๆ กว่าจะได้มาสอนหมู่สอนเพื่อน ผมก็ไม่ได้นึกว่า ผมจะได้เป็นครูเป็นอาจารย์สอนหมู่สอนเพื่อน ประชาชนญาติโยมทั่วประเทศ ดังที่เป็นอยู่เวลานี้ เวลาปฏิบัติตัวเองเราเป็นคนนิสัยวาสนาอาภัพ ไม่เคยยุ่งกับใครแต่ไหนแต่ไรมา ตั้งแต่ออกปฏิบัติก็ก้าวขึ้นสู่เวทีคือป่าคือภูเขาเท่านั้น คนเดียว ๆ ไม่เอาหมู่เอาเพื่อนไปด้วยเลย

พ่อแม่ครูจารย์มั่นก็ส่งเสริมเสียด้วย เอ้า ท่านมหาไปองค์เดียวนะ ใครอย่าไปยุ่ง ท่านนะ ท่านรู้นิสัยแล้ว แสดงว่าจริงจังมาก พูดก็ว่าอย่างนั้นแหละ คิดดูซึ้งมาจากภูเขา บางครั้ง ท่านเห็นท่านตกตะลึงนะ ผมยังไม่ลืมพอมาก้มกราบลงบ๊ีบ ๆ เอ๊ย ทำไมเป็นอย่างนี้ล่ะท่านว่า คือยังเหลือแต่กระดูก หนึ่งห่อกระดูกเท่านั้นลงมา คนหนุ่ม ๆ อายุแค่ ๓๐ ย่านนี้แหละ คนหนุ่ม ๆ คือมันพึดกับกิเลสขนาดนั้นแหละ จนเจ้าของจะตาย ยังไม่รู้ว่าจะเจ้าของจะตาย ตัวเหลืองเหมือนทาชมัน โห้ ทำไมเป็นอย่างนั้นล่ะ

เราก็คอยฟังท่านจะออกแง่ไหนอีก ท่านกลัวเราจะอ่อนเปียกละชิ ท่านพลิกใหม่ บ๊ีบ เอ้อ มันต้องอย่างนี้จึงเรียกว่านักรบ นั้นเห็นไหม มันต้องอย่างนี้จึงเรียกว่านักรบ ที่นี้เวลาเราจะไปไหนมาไหนนี้ ใครจะไปยุ่งไม่ได้ว่าจะไปก็องค์ ว่าไปองค์เดียว เอ้อ ไปองค์เดียวละท่านมหา ใครอย่าไปยุ่งท่านนะ ใครจะไปยุ่งก็ร่มโพธิ์ร่มไทรมีอยู่แล้ว เราก็สบาย

เราไม่ได้นึกว่าหมู่เพื่อนจะมาสนใจกับเรา เราจะไปไหนเราก็ไปสบาย ๆ องค์เดียว ๆ อย่างนั้นเป็นประจำ ๆ เพราะฉะนั้นใครจึงจะมาเขียนประวัติผมนี้ไม่ได้เรื่องแหละ เพราะผมไม่ได้เอาองค์นั้นไปด้วยองค์นี้ไปด้วย องค์นั้นอยู่กับผมระยะนั้น ๆ พอที่จะเอามาติดต่อกันให้ได้เรื่องได้ราวขึ้นมา อันนี้ผมไปแต่องค์เดียว นอกจากมาแล้วให้หมู่เพื่อนฟังแล้วก็เขียนสุมสี่สุมห้าไปอย่างนั้น นี่ขนาดนั้นจริง ๆ

คือ มันเป็นอยู่ในหัวใจแล้ว ความมุ่งมั่น ตั้งแต่ลงใจแล้วว่ามรรคผลนิพพานมี ไปหาพ่อแม่ครูจารย์มั่นท่านเทศน์ นี่น่า ๆ อยู่อย่างนี้ละ เหมือนท่านเอาเรดาร์จับเรา

แล้ว ความหวังกับมรรคผลนิพพานก็เต็มหัวใจ แต่ยังสงสัยว่ามรรคผลนิพพานจะมีอยู่หรือไม่มี

พอไปถึงท่านก็เหมือนกับว่า นี่นา ๆ ท่านจะหามรรคผลนิพพานที่ไหน ดินเป็นดิน น้ำเป็นน้ำ ลมเป็นลม ไฟเป็นไฟ อากาศธาตุเป็นอากาศธาตุ ไม่ใช่มรรคผลนิพพาน มรรคผลนิพพานอยู่ที่จิต กิเลสอยู่ตรงไหนนั่นละมรรคผลนิพพานอยู่ตรงนั้น เอ้า ฟาดลงตรงนั้นซิ ท่านไล่เข้าไปหานี้นะ อย่าไปหาอยู่ตามกาลตามสมัยไม่มี

กิเลสไม่มีตามกาลตามสมัย มีอยู่ที่หัวใจ มรรคผลนิพพานไม่ได้อยู่ตามกาลตามสมัยตามสถานที่ต่าง ๆ อยู่ที่หัวใจ ชัดลงไปนี่ซิ ยุงอะไรยุงเวลานี้ ต้นไม้ภูเขาเขาขุ่นไหม หัวใจเราขุ่นต่างหาก กิเลสอยู่ตรงนั้นก็ยุงละซิ ฟาดกิเลสลงไปแล้วอะไรจะมาขุ่น นั่นท่านสอนอย่างนั้น มันก็ลงใจ

เอา ๆ แน่ใจแล้วที่นี้ ยังไงก็เอาละ เป็นอันว่าไม่ถอย ปลงใจปิ้งเลยทีเดียว เอาละได้การที่นี้ นั่นหมายถึงว่า ตกลงใจเป็นที่แน่ใจแล้วว่ามรรคผลนิพพานมีสมบุรณ์อยู่แล้ว เราจะเอาให้ได้มรรคผลนิพพาน ไม่ได้ต้องตายเท่านั้น ไม่ตายให้ได้ อย่างอื่นไม่มี เพราะฉะนั้นถึงเด็ดละซิเรื่องความเพียร ไปกับหมูกับเพื่อนผมไม่สะดวกสบาย ไป ๒ องค์ก็เป็นน้ำไหลบ่า ๒ ทางไปเสีย ไหลบ่า ๒ ทาง ๓ ทางไม่สะดวก ถ้าไปองค์เดียวนี้ เดินจงกรมทั้งวันเลยเป็นอย่างนั้นนะ เดินไปจากนี้ไปสู่ที่นั่น นี่คือการเดินจงกรมไปทั้งวันเลย ไปอยู่ที่ไหนเดินจงกรมทั้งวัน อย่างนั้นละสติกับปัญญาอยู่ด้วยกันอย่างนั้นละ

ฟังเอาซิหมู่เพื่อน เรื่องความเพียรเป็นอย่างนั้นนี่นะ ความเพียรอยู่กับสติ อยู่ที่ไหนเป็นความเพียรตลอดเวลา เลยไม่ทราบที่เราได้ทำความเพียรหรือไม่ได้ทำความเพียร เดินทั้งวันวันนี้ มันเป็นความเพียรทั้งวันนี้ละ หมุนตัว ๆ ของมัน ถึงขั้นสงบก็สงบของมันแน่ ถึงขั้นหมุนตัวก็หมุนตัวอย่างนั้นตลอดเวลา จนกระทั่งถึงขั้นที่ว่าสติปัญญานี้เลยคาดเลยคิด คาดไม่ถูกคิดไม่ถูกถ้าไม่เป็นในหัวใจของเจ้าของเสียอย่างเดียว

อย่างที่ว่าภาวนามยปัญญาผมก็ได้เรียน เพราะมีในหลักวิชาสอบ สุตมยปัญญา จินตามยปัญญา ภาวนามยปัญญา ท่านบอกไว้ว่าปัญญา ๓ ปัญญาเกิด ๓ ประเภท อันหนึ่งปัญญาเกิดขึ้นจากการได้ยินได้ฟัง อันสองปัญญาเกิดขึ้นจากการคิดอ่านไตร่ตรอง อันที่สามปัญญาเกิดขึ้นจากการภาวนาล้วน ๆ การภาวนาล้วน ๆ นี่ซีไม่รู้ ภาวนาล้วน ๆ เป็นยังไง ปัญญาเกิดด้วยการภาวนาล้วน ๆ บทเวลามันมาเป็นขั้นที่หัวใจนี้ อ้อ อย่างนี้เองปัญญาล้วน ๆ

คือไม่ต้องอาศัยรูป เสียง กลิ่น รส เครื่องสัมผัส เข้ามากระตุ้นเตือนหัวใจก็ตาม แต่ใจนั้นกับงานทำงานกันอยู่ตลอดเวลาทั้งกับกิเลส พัดกันกับกิเลสตลอดเวลา อะไรมา

ล้มผัสก็เอาอันนั้นมาพิจารณา ก็เป็นเรื่องของกิเลสแก้กิเลสอยู่ในนั้น อันใดไม่มาล้มผัสก็เป็นอยู่ในหัวใจของตัวเองนี้เรียกว่าอัตโนมัตติ เป็นภาวนามยปัญญาเรื่อย ๆ จากนั้นก็หมุนเข้าไปมหาสติมหาปัญญา ความเปลือไม่มีเลย เป็นพื้นเลยเที่ยว ถึงขั้นมหาสติมหาปัญญาแล้วความเปลือไม่มี ตั้งแต่ตื่นนอนจนกระทั่งถึงหลับเมื่อไรไม่เคยจับได้เลย

ให้เห็นอย่างนั้นชกปฏิบัตินะ พระพุทธเจ้าท่านเห็นอย่างนั้นท่านรู้อย่างนั้น พระสาวกทั้งหลายท่านเห็นอย่างนั้นท่านรู้อย่างนั้น ท่านนำมาเทศน์สอนโลกอย่างจริงจัง ๆ อย่างนี้เราจะมาทำแหละ ๆ แหละ ๆ ได้หรือ เข้ากันได้หรือ ความแหละ ๆ แหละ ๆ เป็นกิเลสหลอกคนต่างหากนี่นะ ธรรมะท่านไม่ได้แหละแหละนี้ ถ้าจะทำคุณงามความดีอะไร เติบงกรรม นั่งสมาธิภาวนา ก็เห็นว่าลำบากลำบาก มีแต่กิเลสสร้างขวากสร้างหนามให้ทั้งนั้นให้ก้าวไม่ออก ธรรมะท่านสร้างที่ไหน เราจะก้าวไปหาอันดีกิเลสมันขวางไว้เสีย ๆ เหล่านี้เป็นกลมายาของกิเลส

เวลาเข้าถึงตัวมันแล้วรู้หมด อะไรเป็นกลมายาของกิเลสที่มันออกสกัดลัดโลกไม่ให้ไปจากเงื้อมมือของมัน คืออะไร ๆ หมดเลย ไม่รู้แก้ไม่ตก ถึงขั้นรู้พอแยะออกมานี้ขาดสะบั้นไปเลย ฟังซิ นี่ละถึงขั้นรู้อย่างนั้น อุบายของกิเลสจะออกมาแบบไหน แยะบัพรู้ ขาดสะบั้นไปพร้อม ๆ เรื่องของกิเลส ๆ เอาจนขาดสะบั้นไปหมดไม่มีอะไรเหลือโล่ง จน โอโฮ สดสังเวชเวลามันเป็นนะ น้ำตาร่วง คืนวันนั้นผมไม่ได้นอนนะ

อ้าว พูดให้เต็มยศเต็มบาทเต็มบาทเสีย วันนี้ได้พูดธรรมะ พอที่จะพูดได้บ้างก็พูดแหละ ไม่ได้นอนทั้งคืน กราบพระพุทธเจ้า กราบพระธรรม กราบพระสงฆ์ กราบครูบาอาจารย์ คนอื่นเขาเห็นเขาจะว่าเราเป็นบ้าเป็นบอไป อีตาผีบ้ามันยังงัยกันนี้ นั่งอยู่เฉย ๆ เหมือนตุ๊กตาเดี่ยวกราบ ๆ กราบบ้ออะไร เขาจะว่าอย่างนั้น ทั้ง ๆ ที่เขาเป็นบ้า นั้นแหละ เรากราบความอัศจรรย์ต่างหาก มันอัศจรรย์ขึ้นมาที่นี้ โห มันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ยังงัย พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์

แต่ก่อนเราคาดพระพุทธเจ้าเป็นอย่างนั้น พระธรรมเป็นอย่างนี้ พระสงฆ์เป็นอย่างนี้ บทเวลาเป็นเพราะเป็นหลักความจริงแล้วเป็นอันเดียวกัน แล้วจะสงสัยพระพุทธเจ้าที่ตรงไหน พระพุทธเจ้านิพพานไปไหน นั้นเป็นอันเดียวกันแล้วนี้ ที่นี้ก็กราบละซิ ไม่ได้นอนเลย โถ อัศจรรย์ หารธรรมหาที่ไหน ๆ ถ้ามเจ้าของ ธรรมอยู่ที่ไหนแล้วไปหารธรรมหาที่ไหน

แบกกลดแบกมุ้งวิ่งเข้าป่าเข้าเขาไปหาอรรธหาธรรม ธรรมอยู่ที่ไหน ๆ ก็ถูกในขั้นนั้น ชั้นแบกกลดเข้าป่าเข้าเขา แต่ธรรมจริง ๆ อยู่ที่ใจนี้ เวลามารู้มารู้ที่ใจนี้ ธรรมอยู่ที่ไหน ธรรมอยู่ที่ใจ ความหมายว่าอย่างนั้น มารู้อตรงนี้จำขึ้นมา อัศจรรย์ไม่ทราบว่าจะ

พูดว่าอย่างไรถูก มันไม่มีอะไรเหมือนเสียแล้วโลกอันนี้ มันหมดเสียทุกอย่าง เอ้อ
เอาละที่นี้ถึงแดนสมหวังแล้วเป็นอยู่ในหัวใจ เอาละถึงแดนสมหวังแล้ว นั้นเห็นไหม นี้
ละความเอาจริงเอาจัง

ความมุ่งมั่นสำคัญมากนะ ความเชื่อว่ามรรคผลนิพพานมีแล้วยังไม่แล้ว ยัง
ความมุ่งมั่นที่จะเอามรรคผลนิพพานให้อยู่ในเงื้อมมือให้ได้ อันนี้มันเต็มหัวใจ ความมุ่ง
มั่นเต็มหัวใจ เป็นก็เป็น ตายก็ตาย ยังไงก็ไม่ถอย จะเอาให้ได้ เราจะเอาให้เป็นพระ
อรหันต์ในชาตินี้ว่างั้นเลยนะในหัวใจเจ้าของเป็นอย่างนั้น จะให้สิ้นทุกข์ในชาตินี้ เป็น
อย่างอื่นไปไม่ได้ กิเลสไม่ตายเราต้องตายเท่านั้น เราไม่ตายกิเลสต้องตาย ชัดกันเลย
จึงว่าไม่มีเวลาอ่อนข้อ

ผมจึงว่าหนักมาก ๙ ปี ไปติดคุกติดตะรางนี้ผมสมัครไปเลย ให้เข้าไปติดคุกติด
ตะราง กินข้าววันละสองมือสามมือ จักตอกเหลาตอกวันละ ๕ เส้นฆ่าเวลาไปวัน
หนึ่ง ๆ เท่านั้นเอง อันนี้ไม่ได้ทำอย่างนั้นทำด้วยความสมัครใจ ไม่กินก็ด้วยความสมัคร
ใจ อดอยากจนจะตายก็ด้วยความสมัครใจ ไม่ได้นอนก็ด้วยความสมัครใจ ทุกสิ่งทุก
อย่างด้วยความสมัครใจ ทุกข์ขนาดไหนเมื่อความพอใจมีแล้วพอทุกข์พอทน ชัดกันเสีย
จน..

พอลงจากเวทที่แล้วที่นี้ ลงมาวัดสุทธาวาสเราไม่ลืมนะ ปี ๒๔๙๓ เดือนนั้นจำได้
แต่เดือน ๖ ดับ วันที่จำไม่ได้ นั้นละที่ว่าปัญหาที่เกิดขึ้น คือมีจุดมืดต่อมผู้รู้อยู่ที่ไหนภพ
ชาติอยู่ที่นั้นก็ไปเกิดที่นั่น เวลาไปแก้ก็ไปแก้ตักที่นั่น จุดต่อมก็คืออันนี้เอง มันก็ไปรู้
ตรงนั้น พอรู้แล้ว อ้อ จุดต่อมคืออันนี้เอง อวิชชาขบขจยา ตัวอัสจรรย ๑ หลอกโลกได้
ตัวนี้เอง พอตัวนี้พังลงไปแล้วไม่เห็นจุดต่อมอยู่ตรงไหน แล้วสิ่งที่อัสจรรยเหื่อนั้นคือ
อะไรนั้นซิ

ถึงว่าอวิชชาแหลมคมมาก โถ จอมกษัตริย์วัฏจักรคืออวิชชา ยอดสมุทัยคือ
อวิชชา ยอดของมรรคคือมหาสติมหาปัญญา รับกันได้ปึงเลยเถียว ไม่ไปไหนละรับกัน
ได้ปึงทีเดียว เมื่อยอดของมรรคคือมหาสติมหาปัญญาได้ม้วนเสื่อยอดสมุทัยคือ อวิช
ชาขบขจยา สงฺขาราลงแล้ว ไม่มีอะไรในโลกอันนี้ คำว่าก็บ่กัลป์ไม่ต้องพูดไม่ได้คำนี้
ละ คำนี้อะไร มันพอ ฟังแต่ว่าพออย่างเดียวเท่านั้น แล้วก็กัลป์ก็กัลป์จึงจะมาเกิดมาตาย
อีกไม่ได้คำนี้ พอเท่านั้นพอแล้ว นั้นจึงเรียกว่านิพพานเที่ยง เที่ยงอยู่ที่หัวใจ รู้อยู่ที่หัว
ใจ ไม่ได้สงสัยที่หัวใจแล้วจะไปสงสัยอะไร พระพุทธเจ้าก็สอนลงที่นี้ ๆ

ธรรมะสวด ๆ ร้อน ๆ นะ กิเลสสวด ๆ ร้อน ๆ ฉันทใด ธรรมะก็สวด ๆ ร้อน ๆ อยู่ที่
หัวใจด้วยกันนั้นแหละ แต่ว่ากิเลสเป็นเหมือนกันกับจอกแหนปกคลุมน้ำไว้ น้ำอยู่ข้าง
ล่าง มองหาน้ำไม่เห็นก็ว่าน้ำไม่มีไปเสีย ทั้ง ๆ ที่กิเลสปกคลุมไว้นั้นแหละ น้ำมีอยู่ได้

จอกได้แทน เวลาเปิดจอกเปิดแทนออกแล้วน้ำก็อยู่ที่ตรงนั้น ที่นี้เวลาเปิดกิเลสออกแล้ว ธรรมะมรรคผลนิพพานก็อยู่ตรงนั้นไม่อยู่ที่ตรงไหน ไม่อยู่กาลสถานที่เวล่ำเวลา ตรงนั้นตรงนี้ อยู่ตรงนั้น ให้เห็นชัด ๆ ลงไปซิ

อย่าไปคิดถึงกาลสถานที่เวล่ำเวลา มีแต่กลมาของกิเลสหลอกคนไม่ให้ทำความเพียรได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยนั้นแหละ พูดอย่างนี้ผมสลดสังเวชนะ ผมเคยถูกต้มมาแล้ว พอถึงขั้นแก้กันตึกนี้แก้ตก ๆ ผิงออกมาตกละ ๆ นี่ก็เห็น อุบายมันออกมาแหลมคมขนาดไหน สติปัญญายิ่งแหลมคมกว่านั้น พับเดียวขาดสะบั้น ๆ เห็นกันอย่างนี้เองถึงฆ่ากันได้ ไม่เห็นฆ่าไม่ได้

ไม่มีอะไรจะฉลาดแหลมคมยิ่งกว่ากิเลสที่ครอบหัวใจโลก พระพุทธเจ้าจึงระอาละซิ ท้อพระทัยในการที่จะสั่งสอนสัตว์โลก จึงมาแยกออกแยกออก แยกแยกออกมาตั้งเอาอันนั้นตั้งเอาอันนี้ ได้แค่นี้ก็เอา ได้แค่นั้นก็เอา ยกภูเขาทั้งลูกไม่ได้ก็ไม่ต้องยกมัน หินก้อนไหนที่เป็นประโยชน์ ไม้ชิ้นไหนเป็นประโยชน์เอา แร่ธาตุชนิดไหนควรจะเป็นประโยชน์แล้วเอาไป ๆ เท่านั้นละ ไม่ได้เอาภูเขาทั้งลูก นี่ไม่ได้เอาสัตว์ทั้งโลกละ สัตว์ทั้งโลกเหมือนภูเขาทั้งลูก อันไหนที่ควรจะได้ก็ถอดเอา ๆ

จึงว่า อุกมภูติตัณญา วิปจิตตัณญา เนยยะ ปทปรมะ อุกมภูติตัณญาพวกนี้รวดเร็วที่จะรู้จะเห็น ถ้าเป็นวัวก็อยู่ปากคอกแล้ว พอเปิดประตูนี้โอดผิงออกเลย วิปจิตตัณญาก็รองกันลงมา เนยยะนี่พอถูพอไถ ระหว่างปทปรมะกับเนยยะนี้รบกัน พวกเรานี่พวกปทปรมะกับพวกเนยยะนะรบกันอยู่เวลานี้ ส่วนมากไปแพ้อุคปรมะ ปทปรมะเอาไปกินหมด เนยยะพอถูพอไถพอเป็นไปได้ เนยยะแปลว่าพอนำไปได้ พอแนะนำสั่งสอนไปได้ ถูไถไปได้ หลายครั้งหลายหนพอเป็นผู้เป็นคนขึ้นมา แผลออกเป็นอย่างนั้น

แต่เดี๋ยวนี้มันมีตั้งแต่ปทปรมะไม่เอาไหน มันลากคอเราไปต้มยำกินพวกเรา จะภวานาก็ให้กิเลสต้มยำเสีย จะทำอะไรก็ให้กิเลสต้มยำ ๆ กิเลสเลยท้องจะแตกมันกินต้มยำของพระซี่เกียจซี่คร้าน พระไม่เอาไหนนั้น พวกกันเข้าใจหรือยังพวกนี้นะ เทศน์มาสอนมาสักเท่าไร ๔๙ ปีนี้ละ ผมก็หมดกำลังที่จะเทศน์แล้ว อะไรก็หมด ๆ แล้ว อยู่ไปอย่างนั้นละ ใครจะตั้งหน้าตั้งตาประพฤติปฏิบัติก็เอาซิ

เราอยากให้หมู่เพื่อนได้รู้ได้เห็นสิ่งที่เลิศที่เลอที่สุด ชี้หมู่ราชี่หมาแห่งเลิศเลออะไร เดียวนี้มาขยี้ขยี้ยากันกับชี้หมู่ราชี่หมาแห่งชิพวกเรา ทองคำทั้งแท่งไม่ไปมองดูเลย มาจดจ่อกันอยู่ตั้งแต่ชี้หมู่ราชี่หมาแห่งนี้แหละ ทองคำทั้งแท่งไม่ไปดูนะ เดียวนี้กิเลสกำลังเป็นทองคำมันขยี้ขยี้ ความโลภก็เก่ง ความโกรธเก่ง ราคะตัณหาก็ก่อน มีตั้งแต่ทองคำทั้งแท่ง ๆ ทั้งนั้น กิเลสมันหลอกสัตว์โลก ทองคำจริง ๆ เหมือนตุ๊กตาเครื่องเล่นของเด็ก

เพราะฉะนั้นเราถึงได้พูดถึงเรื่องวิตถกวิจารณ์กับศาสนาชาวพุทธของเรา เฉพาะอย่างยิ่งผู้ใหญ่วังราชการ เป็นผู้ใหญ่เท่าไรยิ่งห่างเหินจากศีลจากธรรมก็ยิ่งเหลวแหลก แหกแนวไปเรื่อย ๆ ที่นี้ไม่ทราบผู้น้อยจะยึดใครเป็นหลัก ถ้าว่าพระ พระผู้ใหญ่เท่าไร ก็ยิ่งทำตัวให้เลวลงไป ๆ แล้วจะได้หลักจากใคร ก็เมื่อผู้ใหญ่เท่าไรยิ่งเหลวแหลกมากเข้าไป ๆ อย่างนั้น มันไม่มีที่เกาะที่ติดจะทำยังไง นี่ชีน่าทุเรศนะ

จวนตายเท่าไรยิ่งเป็นห่วงโลกมากสงสารโลกมาก เป็นอยู่ในหัวใจนี้ ท่วมท้นล้น ฟ่ำล้นแผ่นดินเลย อำนาจแห่งความเมตตา พระพุทธเจ้าท่านสอนโลกท่านสอนด้วยความเมตตาล้วน ๆ ไม่มีโลกามิสอะไรเข้าเจือปนเลย มันรู้ชัดนี้ รู้ชัดในหัวใจของเราซึ่งตัวเท่าหนี มันรู้นี้ มันไม่ได้หวังอะไรในโลกนี้ ไปไหนมาไหนไม่ได้หวังอะไรแหละ หวังแต่หัวใจโลกเท่านั้น สงเคราะห์ส่งหาไปตามกำลังความสามารถของเรา ตัวของเราเอง เราไม่ได้หวัง เราพอเสียทุกอย่างก็บอกว่าพอ มันพออยู่ประจำจะว่าไง พอเป็นอนันตกาล นิพพานเที่ยงจะผิตไปไหนเมื่อหัวใจพอแล้ว นิพพานเที่ยงเท่านั้นเอง

เอาละเหนื่อยแล้ว

พูดท้ายเทศน์

เดี๋ยวนี้มันไม่เอาไหนแล้วนะผมนะ มันหดเข้า ๆ จะไม่เอาไหนแล้ว รู้ชัด ๆ รู้เจ้าของมันหดเข้ามา ๆ ไม่เอาไหนแล้ว วันไปวัดหลวงพ่อดันเกือบตายอยู่นั้นนะผม หัวเลี้ยวหัวต่อกันอยู่ตรงนั้น หนักมากอยู่ แทบจะเอาไว้ไม่อยู่ อย่างนั้นละเวลามันเป็นหมดกำลังหมดเข้าไป ๆ เรื่อย ๆ อ่อนเข้าไป ๆ มีแต่จะติดจะดินจะออก

การภาวนาเรื่องสติผมได้พูดแล้วพูดเล่า ไม่ว่าจะกัณฑ์ไหนไม่เคยลดละเรื่องสติ เพราะเราเห็นคุณค่าของสติ อันดับที่สองก็คือปัญญาประจำความเพียร ทั้งวันไม่ให้เปลอ ให้มีสติอยู่อย่างนั้นตลอด เราเคยทำมาแล้ว แต่ก่อนก็ว่าจริงจังอยู่ ก็ไม่จริงจังเมื่อยังจับหลักไม่ได้ ตอนที่ว่ามันปล่อยเสียทุกอย่างนั้นแหละ คือทำยังไงมันก็เสื่อม จะทำให้เจริญมันก็เสื่อมของมันต่อหน้าต่อตา ที่นี้ไม่เอาละ อะไรจะเสื่อมก็เสื่อมไป อะไรเจริญก็เจริญไป เราจะเอาแต่ พุทโธ คำเดียว ที่นี้จะไม่ปล่อย พุทโธ เลย ปักจิตปักใจ พุทโธ เลย

นั่นละตั้งแต่ขณะนั้นมา พุทโธ จะเปลอไปไม่ได้ อยู่ที่ไหนมีแต่ พุทโธ ๆ ปิดกวาดลานวัด ทำอะไร ๆ กระทบพลิกแพลงไปทางไหน พุทโธ จะเปลอไม่ได้เลย เอ้า เป็นก็เป็น ตายก็ตาย เสื่อมก็เสื่อม เจริญก็เจริญ ไม่เสียตายกับอะไรแล้ว จะเอาแต่ พุทโธ พุทโธ นี่เมื่อสติยังมีอยู่แล้ว พุทโธ กับสตินี้จะต้องอยู่ด้วยกัน นี่เราเห็นคุณค่าของสตินะ ทำความเพียรไม่มีสติตั้ง คำว่า พุทโธ คำบริกรรม ถ้าไม่มีหลักก็ต้องเอาคำบริกรรมเข้ากำกับ ให้ติดอยู่นั้นต้องสงบได้จิตนะ นี่สงบได้

เมื่อปล่อยทุกสิ่งทุกอย่างแล้ว ความเสื่อมความเจริญของจิตเราทอดอาลัยตาย
 อดยากแล้ว เพราะหวังมาพอ เราทุกข์เพราะความเสื่อมของจิตนี้มาปีเต็ม ๆ จนปากลิ้มไม่
 ลิ้ม ถึงขนาดที่ว่าต่อไปนี้จะเสื่อมไปไม่ได้ ถ้าเสื่อมเราต้องตายเท่านั้น ถึงขนาดนั้น มัน
 เช็ด เพราะฉะนั้นจึงปักเข้ากับ พุทโธ เอาเลย สติอยู่กับนั้นทั้งวันทั้งคืน ตื่นขึ้นมา พุทโธ
 แล้วไม่ให้เปลว วิตถวาตอะไร ๆ เหมือนเดินจงกรมไปเลย ติดแนบกันไปจนกลายเป็น
 เป็นสัมปชัญญะ

โธ พุทโธ นี่เวลาละเอียดพอ ๆ บริกรรมไม่ได้นะ เห็นกับเจ้าของ เวลา พุทโธ
 กับจิตกลมกลืนเป็นอันเดียวกันแล้ว คำว่า พุทโธ นี้ไม่ปรากฏ นึกเท่าไรก็ไม่ปรากฏ
 เหลือแต่ความรู้สึกล้วน ๆ ที่นี้ พุทโธ ไม่มีแล้วทำอย่างไร แต่ก่อนเราเกาะ พุทโธ คำบริกรรม
 พุทโธ ๆ ที่นี้คำบริกรรมนี้ไม่มีแล้วทำอย่างไร เหลือแต่รู้ เอ้า อย่างนั้นให้อยู่กับรู้นี้ พอ
 ถอยจากรู้พอขยับ พุทโธ ได้เมื่อไรจะเอา พุทโธ ที่นี้มันก็ได้จังหวะของมัน มันอยู่ของ
 มันอย่างนั้น พอได้จังหวะแล้วมันขยับถอยออกมาปั๊บ เอา พุทโธ ใส่ปั๊บเลย นั่นถึงจะ
 อยู่ถึงไม่เสื่อม

จากนั้นก็ค่อยดีขึ้น ๆ ถึงขั้นควรจะเสื่อม เอ้า เสื่อมก็เสื่อมไป เราเคยหึงเคย
 หวงมันมาพอแล้ว จนจะเป็นจะตายเพราะความหึงหวงมัน ที่นี้ไม่หวง เอ้า เสื่อมไปไหน
 ก็เสื่อมไปแต่ พุทโธ จะไม่ปล่อย อยู่อย่างนั้น สุดทำถึงวาระที่จะเสื่อมก็ไม่เสื่อม ถึงจุด
 นี้ละจุดมันเคยเสื่อม มันรู้นี้ละ ว่าพอไปถึงจุดนั้นอยู่ได้สองสามวันเท่านั้นเสื่อมปรูด ๆ
 ลงไป เสื่อมต่อหน้าต่อตา บางคืนไม่ได้นอนเลยกลัวจิตเสื่อม มันก็เสื่อมต่อหน้าต่อตา
 เราไปจนได้

ที่นี้จึงไม่เอา จะเอา พุทโธ เสื่อมไม่เสื่อมช่างมัน พอไปถึงขั้นที่ควรจะเสื่อมที่นี้
 ไม่เสื่อมนะ เรื่อย ๆ ค่อยละเอียดเข้าไป ๆ ที่นี้ซักจะแน่ใจ แต่ไม่คอยแน่ใจกับมันนัก
 เพราะมันเคยตัดสันดานเราพอแล้ว ไปแน่ใจเอาตอนไปรอรับพ่อแม่ครูจารย์มันไปเผา
 ศพหลวงปู่เสาร์มาจากวัดธาตุนาม ที่นี้ทุ่มเลย หมดภาระทุกอย่างแล้ว ที่นี้เราจะทุ่มเลย
 ฟาดนั่งหามรุ่งหามค่ำนะซี ถึงมาได้ความแน่นอนตรงนี้ ที่นี้แน่ รู้ประจักษ์

เหมือนกับเป็นง่าม ปีนขึ้นไปหลุด ๆ ตก ปีนขึ้นไปพอจะเกาะนี้ หลุดตก บท
 เวลาจะไม่เสื่อม พอหลุดไปปั๊บลงก็ตกตรงนี้เลย เอ้อ ที่นี้ไม่เสื่อม นั่นรู้อะไรนี่ไม่เสื่อม
 ถึงยังงี้ก็ตามความเช็ดหลาบนี้ไม่จิตจางเลย พัดกันอยู่อย่างนั้นทั้ง ๆ ที่ก็แน่ใจว่าไม่
 เสื่อม แต่ก็ไม่ได้ถอยเรื่องความระวัง

ตอนนั่งหามรุ่งหามค่ำได้คืนแรก ผมได้หลักเกณฑ์คืนแรกเลย พอตื่นเข้าขึ้นมาก
 ไปหาพ่อแม่ครูจารย์ ท่านคงจะเห็นกิริยามารยาท ไอบ้ามันขึ้นแล้ว เพราะกิริยาอย่างนั้น
 ไม่เคยได้ใช้กับท่านนี้ กิริยาธรรมดาเรียบ ๆ ระหว่างครูบาอาจารย์กับลูกศิษย์ แต่วันมัน

เป็นมันเป็นเองนะ พลังใจมันคึกคักของมันผิง ๆ เลย มันพิจารณาอย่างไร้รูปร่างเห็นยังง
เห็นในหัวใจจริง ๆ นี่ก็อาจหาญละชิ ท่านก็นั่งฟังเงียบ เราก็อึ้ง ๆ พอจบแล้วก็หมอบ
ฟังท่าน

มันต้องอย่างนั้นซิ(ขึ้นเลยท่าน) เอ้า อັตภาพเดี๋ยวนี้มันไม่แตกถึง ๕ หนละ มัน
แตกหนเดียวเท่านั้น ที่นี้ได้หลักแล้ว เอ้า ฟาดมันลงไป โอ๊ย ทางนี้ก็เหมือนหมาตัวหนึ่ง
พอท่านยุสั๊กหน่อยทั้งจะกัดทั้งจะเห่า เว้นสองคืนสามคืนพัดกัน ๆ แต่สำคัญที่ว่าคืน
ไหนก็คืนนั้นเลยไม่มีพลาด เป็นแต่เพียงว่าได้ซ้ากับเร็ว บางคืนตั้ง ๖ ทุ่ม ดีหนึ่งดีสอง
ถึงลงได้ก็มี แต่ลงได้ลงแดนอัครจรยได้ทุกคืน เป็นแต่เพียงว่าซ้ากับเร็ว

บางคืนไม่ทันสามสี่ชั่วโมงเลยเกาะติดปั๊บ ๆ ฟุ้งเลย เกาะติดปั๊บ ๆ ฟุ้งเลย ถ้า
คืนอย่างนั้นถึงจะเวลาเท่ากันก็ตาม เรานั่งจนกระทั่งตลอดรุ่งเวลาเท่ากันก็ตาม ไม่ได้
เหนื่อย ไม่ได้เจ็บปวดตามอวัยวะต่าง ๆ นี่มันอยู่กับจิต ถ้าวันไหนบอบซ้ามากคือจิตไม่
ลงง่าย ๆ พัดกันเสียจนเต็มเหนี่ยว จนเราจะเป็นจะตายนี้ วันนั้นนอนจนสะดุ้ง กลางวิ
กลางวันนอนสะดุ้ง ปวดหมดในตัวของเรา แต่มันไม่อยู่กับสะดุ้งนี่นะ อยู่กับจะเอาให้ได้
ก็หนักละชิ

ได้ทุกคืนไม่มีพลาด ๙ คืน ๑๐ คืนผมนั่งตลอดรุ่ง เว้น ๒ คืนบ้าง ๓ คืนบ้าง
บางทีถึง ๗ คืนก็มี..เว้น แต่วันที่ไรก็ตามเถอะ เวลาเอาได้เลย เพราะจิตของเราเป็น
เหมือนหินหักนี่นะ เามาต่อกันไม่ได้ ถ้าลงได้หักปุบลงไปแล้วต่อกันไม่ได้ ว่าเอาอย่าง
ไรเอาอย่างนั้น จะมาซื้อแม่ไม่ได้เลย นิสัยผมเป็นอย่างนั้น เต็ดมากอยู่ ถ้าพูดถึงเรื่อง
เต็ดนี้เต็ดมาก ได้ทุกคืน

ที่นั่นนั่งเวลาเท่ากันก็ตาม ถ้าคืนไหนบอบซ้ามากจิตลงได้ยาก วันนั้นจะบอบซ้า
ร่างกายมากที่สุดเลย ถ้าวันไหนจิตลงได้ง่ายแล้ว พอลุกขึ้นไปเลย ถ้าวันไหนบอบซ้า
มาก ๆ ลุกไม่ได้นะ เวลาลุกจะต้องจับขาตั้งออกเสียก่อน มันตายแล้วนี่ จับขาตั้งออกดู
จนกระทั่งเลือดลมค่อยเดิน ๆ แล้วกระดิกเท้าดู กระดิกดู ๆ แล้วคู้ดูเหยียดดู จึงลุกได้
ไปได้

ผมเคยล้มแล้วนี่ เพราะมันตายไปหมดแล้วเหล่านี้ มันไม่เจ็บอะไร มันไปเลย
เถิดพอแล้ว พอถึงเวลาลุก ลุกก็ล้มหงายเลย หงายแล้วลุกไม่ขึ้น อ้าว ทำไมเป็นอย่างนี้
นั่งคืนแรกลุกไม่ขึ้น เลยล้มทั้งหงาย ฆาอยู่ยังงั้นมันก็อยู่อย่างนั้น ไม่กระดุกกระดิกอะไร
มันตายหมดแล้ว พอรู้นั้นก็เป้นบทเรียน คราวหลังพอวันไหนมันลำบากมาก ๆ แล้ว
วันนี้เอาละนะ พอถึงเวลาแล้วก็ได้จับขาตั้งออก จับขานี้ตั้งออก ๆ

ผมหนักมากจริง ๆ ที่ได้มาท่อมเทให้หมู่เพื่อนฟังนี้ เรื่องสละชีวิตกับธรรมผม
หนักมากจริง ๆ ฆ่ากิเลส ไม่มีงานใดที่จะหนักมากกว่างานฆ่ากิเลสวางั้นเลย ใครจะ

เก่งขนาดไหนก็ตาม ถ้ายังไม่ขึ้นเวทีต่อกรกับกิเลสเสียก่อน อย่ามาคุยว้างนั่นเลย เพราะเราเคยพีดมาเสียจนพอแล้ว จนจะเป็นจะตายด้วยกันจริง ๆ

สำคัญที่จิตไม่ถอย จิตเด็ด เพราะฉะนั้นถึงทำได้ทุกแบบ พิจารณาย้อนหลังทุกวันนี้ โอ้โฮ อย่างนั้นก็ทำได้ ๆ คิดย้อนหลังนะ คืออย่างทุกวันนี้ทำก็ตาย จะทำอย่างนั้นไม่ได้ ธาตุชั้นธก็ไม้อำนวย ความมุ่งความหวังความอะไรอย่างนี้ก็ไม่มีความมุ่งมันอะไรก็ไม่มี ความอยากไปสวรรค์นิพพานอะไรก็ไม่มี ว่าเป็นมันตรง ๆ อย่างนี้เลย ไม่อยากก็บอกว่าไม่อยาก แต่ก่อนเต็มหัวใจถึงฟุ้ง ๆ เลย บทเวลาผ่านไปแล้วถึงได้มาพิจารณาถึงโลกสงสาร โอ้โฮ ๆ อย่างนั้น ใครจะไปได้ ขนาดนี้แล้วใครจะไปได้ คิดอโธอั้งละ อย่างว่าละ สุดท้ายก็ถอดตรงนั้นเอา ถอดตรงนี้เอา ไปอย่างนั้น

โห กลมยาของกิเลสนี้หมดทั้งตัวเลย แยะบอกตรงไหนมีแต่เรื่องกลมยาของกิเลสหลอกธรรม ๆ กั้นธรรม กัดขวางธรรมทั้งนั้น ๆ เราไม่เห็นเราไม่รู้ พอถึงขั้นที่รู้แล้วมันพันกันหมด มันออกแงไหนมุมใดนี้พันหมด ๆ ฆ่าได้หมด ๆ ถึงได้รู้ ปู้โฮ่ กิเลสขนาดนี้เขี้ยวเหวอ ถ้าไม่เห็นฆ่าไม่ได้นะ ต้องเห็นอมัน ถึงขั้นมหาสติมหาปัญญาที่ว่าเกรียงไกรที่สุดเลย คือกล้าหาญมากอยากพบกับกิเลส เอ้า ตัวไหนมาให้มา

เวลาอยากพบเป็นขั้นของมหาสติมหาปัญญา ไม่มีถอย มีแต่จะเอาให้มันวนเสียทั้งหมด ๆ เลย คำว่ากลัวกิเลสนี้ไม่มีเลย มันกล้าหาญชาญชัยขนาดนั้น ถึงขั้นกล้าหาญกล้าหาญจริง ๆ ฟุ้ง ๆ แล้วกิเลสขาดสะบั้นอย่างรวดเร็วเสียด้วย สมกับสติปัญญาขั้นนี้จริง ๆ นี่ละจึงมาเลี้ยงดูที่หมู่เพื่อนทำความพากความเพียร รุ่ม ๆ ง่าม ๆ ต้วม ๆ เตี้ยม ๆ โฮ้ เพราะเหตุนี้เอง เหมือนควายตัวหนึ่ง คิดไปละนะ เหมือนควายตัวหนึ่งนั่นแหละ เวลาเราอยู่ในขั้นควายเราก็อยู่ที่นี่ เราเคยอยู่มาแล้ว ขั้นควายตัวหนึ่งเราก็เคยอยู่ ขั้นควายบางคนบ้างก็เคยอยู่ ถึงขั้นคนแล้วก็เอาละ ขั้นนี้กรบแล้วที่นี้ยิ่งไปใหญ่ ฟาดลงขาดสะบั้นไปเลย

วันนี้เหนื่อยมากผม เหนื่อยตลอดวันเลย แต่พอมาทอนเย็นนี้พอทนได้ไม่เหนื่อยมากนัก ฉันจึงหันค้อยได้บ้าง ๓ วันนี่ ฉันจึงหันหมู่เพื่อนอย่ามาถือศีถือสาผมนะ อย่าเอามาเป็นแบบเป็นฉบับไม่ได้ ผมทำตามธาตุตามชั้นของผมเท่านั้น ดูอะไรมาผมก็จัดฉันสำหรับผมเสีย อย่างนี้ถือเอาเป็นแบบเร็วนะ ถือเร็วนะ ถ้าอย่างต่ำ ๆ อย่างดูไม่ได้มันชอบนะ พระนี่ชอบมาก เรื่องอ่อนละเร็ว

เพราะฉะนั้นพ่อแม่ครูจารย์ท่านถึงพืดอยู่เรื่อย ๆ เราเล็งเห็นหมดเรื่องของท่าน อ้อ ท่านเป็นอย่างนั้นเพราะเหตุนี้ ๆ เวลามาโดนเราเข้าก็รู้ อันนี้ก็ปล่อยตามเรื่องมันแล้ว มองดูอะไรมันพอดฉันก็ดู ๆ แล้วฉันไปเสีย จะไปรอกหมู่เพื่อนก็เสียไปอีกทางหนึ่ง มีส่วนได้ส่วนเสียของมันอยู่ จะไปรอกหมู่เพื่อนอยู่ที่นี่ อันไหนที่ควรจะฉันก็ไม่ฉัน ต่อไป

ธาตุก็คล้ายตัวของมันไปเสีย เลยฉันไม่ได้อีกแหละ อันไหนที่พอทันกันก็เอาเสีย จะหยิบฉันอะไรก็ฉันเสีย ๆ เวลากำลังร้อน ๆ กำลังทันกันอยู่ ธาตุชั้นธกับอันนี้รับกันอยู่ เอาเสียตอนนั้น ครั้นเวลามันปล่อยแล้วไม่ได้นะ นี่ละเราทำเราทำเพราะเหตุนี้เอง หมู่เพื่อนจึงจะมาเอาเป็นคดีตัวอย่างไม่ได้ คดีบ้า คดีนรกอเวจี

อ่อนไม่เอาไหน ขนาดนั้นละ อ่อน ไม่เอาไหนไม่สนใจกับอะไร ปล่อยตามบุญตามกรรมของธาตุของชั้นธไปอย่างนั้น มองเห็นผู้เห็นคนไม่ยอมมองดูกระทั่งหน้ามองดูแล้วก็จะถามเราให้เราเสียเวลาพูด ไม่อยากพูด ขนาดนั้นนะ เวลามันปล่อยมันปล่อยหมดเลย ถือเป็นการรบกวนทั้งนั้น เราไม่ได้อยู่สะดวกสบาย

เอาละเลิกกัน